

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
GRAD RIJEKA

**Odjel gradske uprave za zdravstvo i
socijalnu skrb**

KLASA: 500-02/23-02/12

URBROJ: 2170-1-05-00-23-1

Rijeka, 10.02.2023.

GRADONAČELNIKU GRADA RIJEKE
na razmatranje i usvajanje

**PREDMET: Informacija o provedbi mjera iz Odluke o socijalnoj skrbi
Grada Rijeke u 2022.**

Pripremila:
Dr.sc. Kristina Dankić

**PROČELNICA
Karla Mušković**

K. Mušković

Informacija o provedbi mjera iz Odluke o socijalnoj skrbi Grada Rijeke u 2022.

1. Uvod

Prema podacima u zadnje objavljenom Priopćenju o pokazateljima siromaštva i socijalne isključenosti Državnog zavoda za statistiku Republike Hrvatske, stopa rizika od siromaštva u 2021. u Republici Hrvatskoj iznosi 19,2% (postotak osoba koje imaju ekvivalentan raspoloživi dohodak ispod praga rizika od siromaštva), a u tzv. Jadranskoj Hrvatskoj, kojoj pripada i grad Rijeka, 18,1%.

Treba reći da je u 2021. godini prag rizika od siromaštva za jednočlano kućanstvo iznosio 36.461 kunu na godinu ili cca. 3.038 kuna mjesečno, a za kućanstvo s dvije odrasle osobe i dvoje djece mlađe od 14 godina 76.568 kune na godinu ili cca. 6.381 kuna.

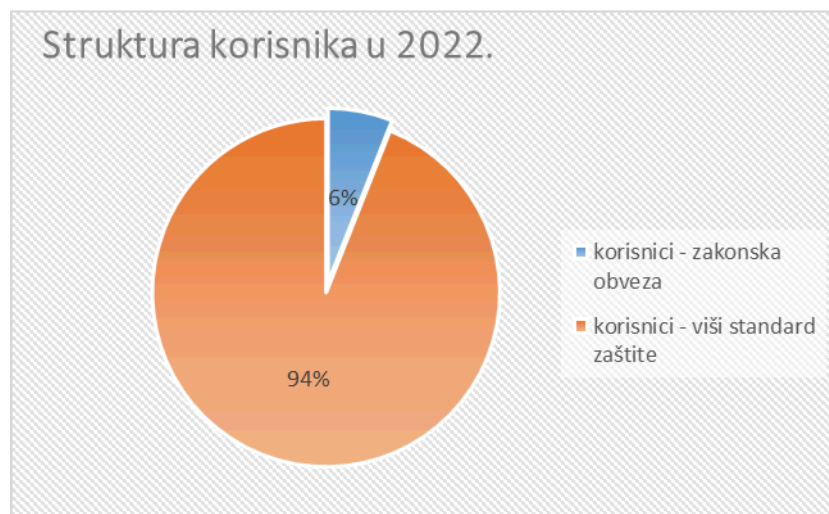
Podaci pokazuju da je stopa rizika od siromaštva viša kod **žena** (21,1%) nego kod muškaraca (17,2%). Obzirom na dob najviša je kod **osoba u dobi od 65 i više godina** (32,4%). Stopa rizika od siromaštva viša je u kućanstvima bez uzdržavane djece (23,8%) nego u kućanstvima s uzdržavanom djecom (15,1%). U kućanstvima bez uzdržavane djece najveća stopa rizika od siromaštva zabilježena je kod jednočlanih (**samačkih**) **kućanstva** (47,4%), a posebice ako je pri tome riječ o **ženi koja živi sama** (54,3%) ili **osobi starijoj od 65 godina koja živi sama** (55,3%). Sve navedene stope za kućanstva bez uzdržavane djece su u porastu u odnosu na prethodne godine. Među kućanstvima s uzdržavanom djecom najviše stope rizika od siromaštva bilježe se kod kućanstava koje čine jedan roditelj s jednim ili više uzdržavane djece (37,5%), odnosno dvije odrasle osobe s troje ili više djece (22,8%). Stopa rizika od siromaštva prema radnoj aktivnosti osoba starijih od 18 godina najveća je kod **nezaposlenih osoba** i iznosi čak 46,6% (viša za **nezaposlene muškarce** – 55,7% nego za nezaposlene žene - 37,9%). Prema statusu stanovanja stopa rizika veća je za stanare tj. korisnike stana (31,3%), nego za vlasnike stana (18,9%).

Stopa materijalne i socijalne deprivacije, koja označava postotak osoba koje žive u kućanstvima koja si isključivo iz financijskih razloga ne mogu priuštiti najmanje pet od trinaest stavki materijalne i socijalne deprivacije, iznosi 8,4%. Primjerice, obrok koji sadrži meso, piletinu, ribu ili vegetarijanski ekvivalent svaki drugi dan ne može se priuštiti 5,6% kućanstava; adekvatno grijanje u najhladnijim mjesecima ne može si priuštiti 5,7% kućanstava; redovito plaćanje najamnine, računa za režije, stambenoga ili potrošačkoga kredita ne može si priuštiti 16,6% kućanstava; 42,1% kućanstava ne može si priuštiti tjedan dana godišnjeg odmora izvan kuće, a 46,5% kućanstava nije u stanju podmiriti neočekivani financijski trošak iz vlastitih sredstava.

2. Odgovor Grada Rijeke na socijalne izazove vezane uz siromaštvo građana

Tijekom 2022. godine gradskim socijalnim mjerama zaštićeno je **6.462 korisnika** (cjelokupna kućanstva ili pojedini članovi kućanstava).

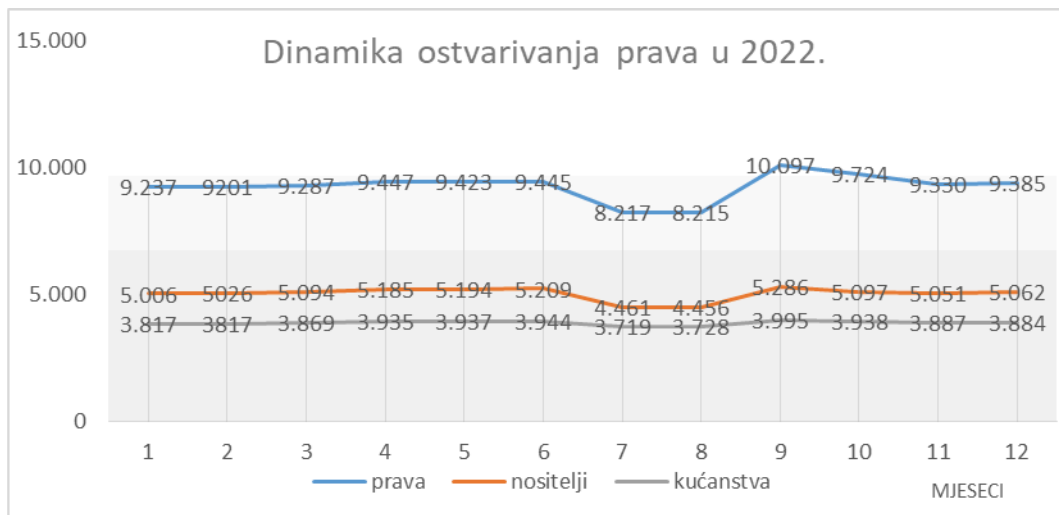
Među korisnicima, oko 6% je onih o kojima Grad skrbi sukladno zakonskoj obvezi (korisnici zajamčene minimalne naknade za koje se osigurava prehrana u pučkoj kuhinji i podmiruju troškovi stanovanja u iznosu do 30% iznosa ostvarene zajamčene minimalne naknade), a ostalih 94% korisnika ostvaruje prava koja predstavljaju viši standard zaštite građana, po kojoj je Rijeka specifična u Republici Hrvatskoj.

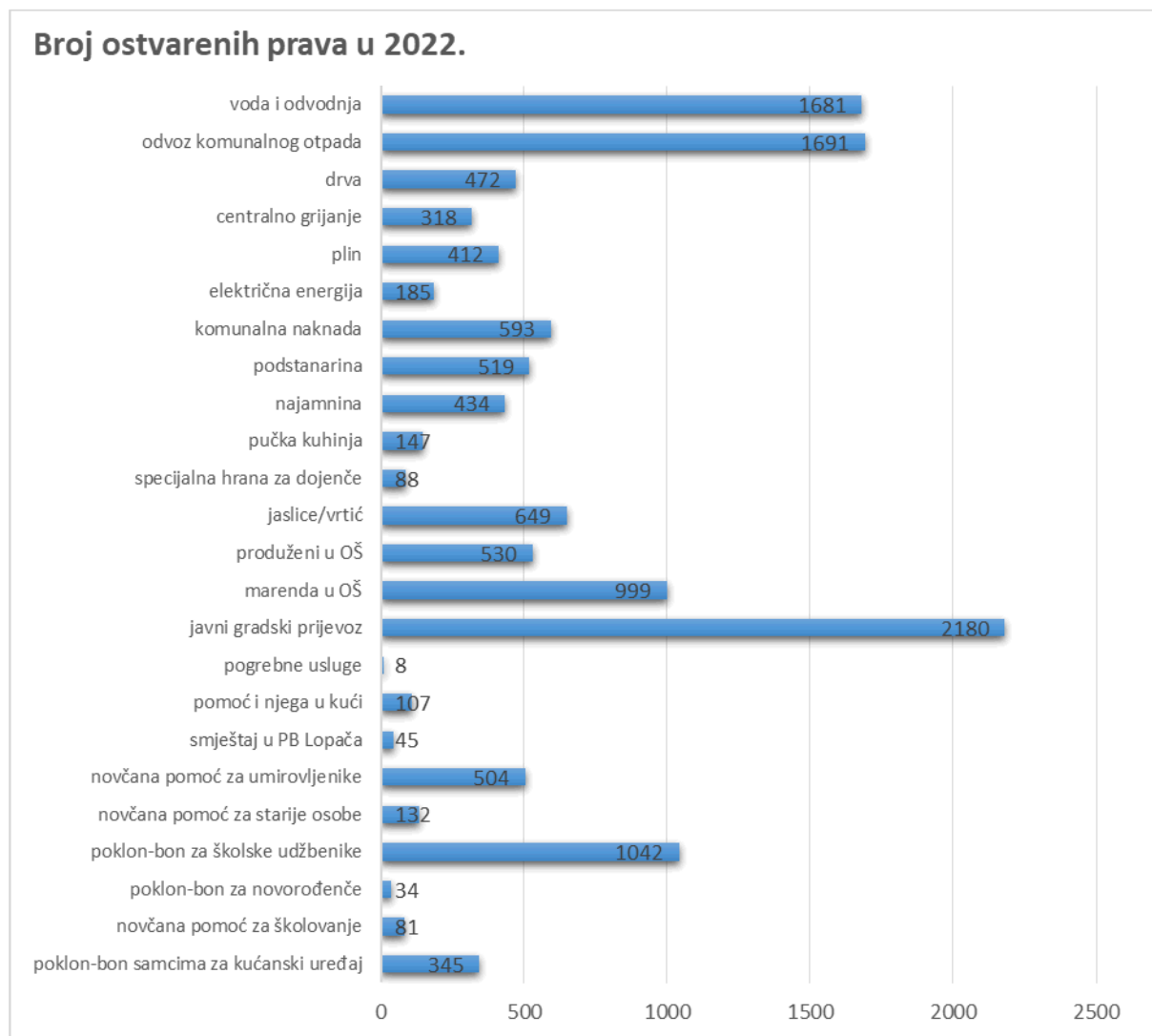
Treba napomenuti da su korisnicima bila dostupna ukupno 22 oblika pomoći/prava temeljem Odluke o socijalnoj skrbi, te još dva oblika pomoći (podmirenje troškova komunalne naknade i novčana potpora za ogrjev) temeljem drugih propisa. Pri tome je najveći broj prava bio dostupan korisnicima zajamčene minimalne naknade (21 oblik pomoći), građanima s prihodima nižim od gradskih cenzusa prihoda (17 oblika pomoći), građanima koji zbog bolesti ili invaliditeta ostvaruju različita prava pri CZSS-u Rijeka (15 pomoći), jednoroditeljskim kućanstvima (13 oblika pomoći), stradalnicima rata (7 pomoći), udomljenoj djeci (4 oblika pomoći), te korisnicima dječjeg doplatka (dva oblika pomoći). Ostalim kategorijama korisnika (umirovljenici s niskim mirovinama, osobe sa 65 i više godina bez osobnog prihoda, osobe s oštećenjem organizma i težim ili teškim invaliditetom, darivatelji krvi) dostupna je po jedna pomoć.

Korisnici socijalne skrbi ostvarili su ukupno **13.196** prava na različite oblike pomoći. Udio zakonski ostvarenih prava (naknada troškova stanovanja i pučka kuhinja za korisnike zajamčene minimalne naknade) u ukupnom broju ostvarenih prava iznosi oko 8%.

Slijedi prikaz broja ostvarenih prava, broja nositelja prava i broja kućanstava u skrbi Grada Rijeke po mjesecima tijekom 2022. godine.

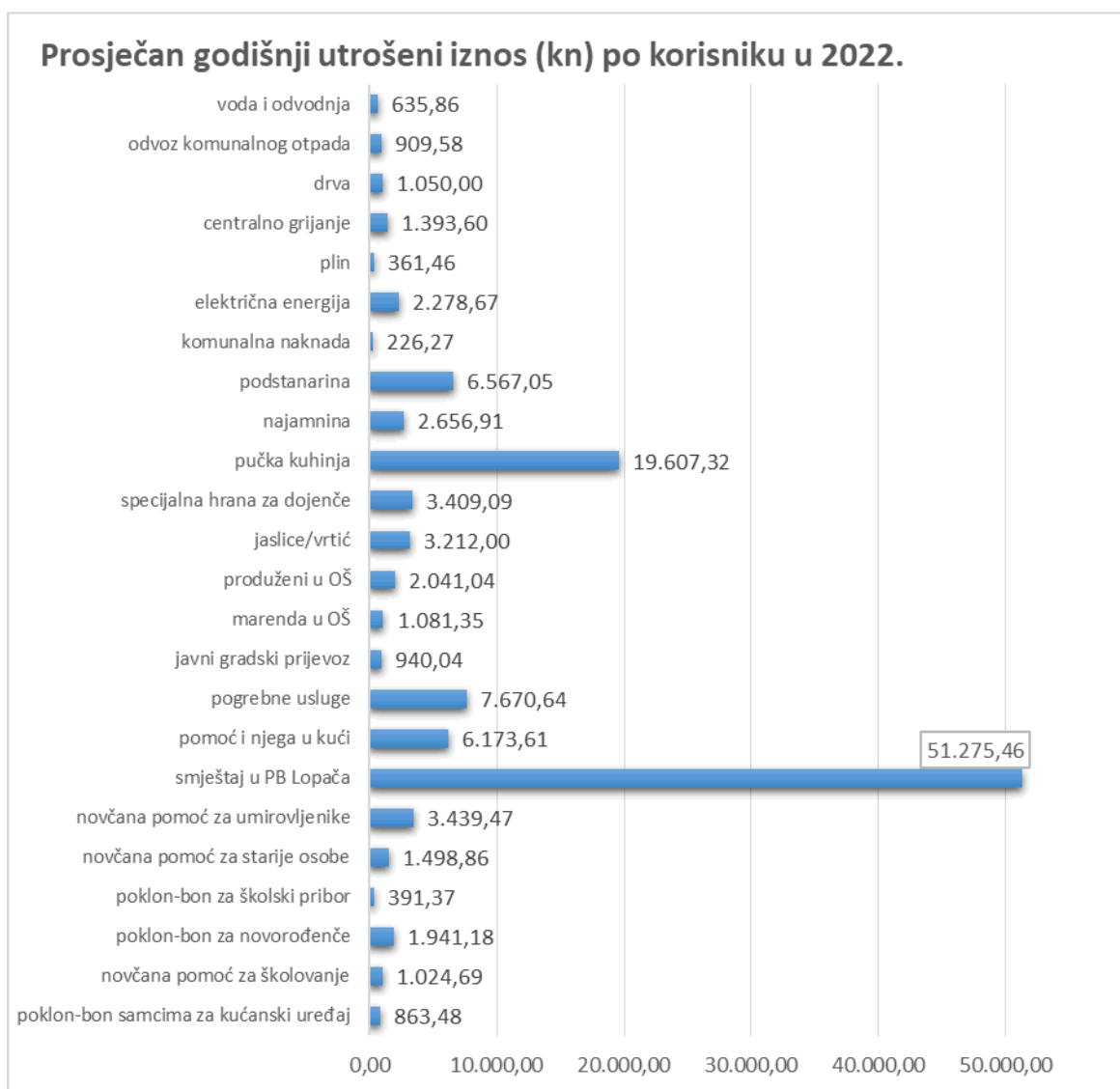

U prosjeku, svaki je korisnik ostvario dva prava godišnje ($M=2,04$). Slijedi detaljniji prikaz broja ostvarenih prava u protekloj godini.

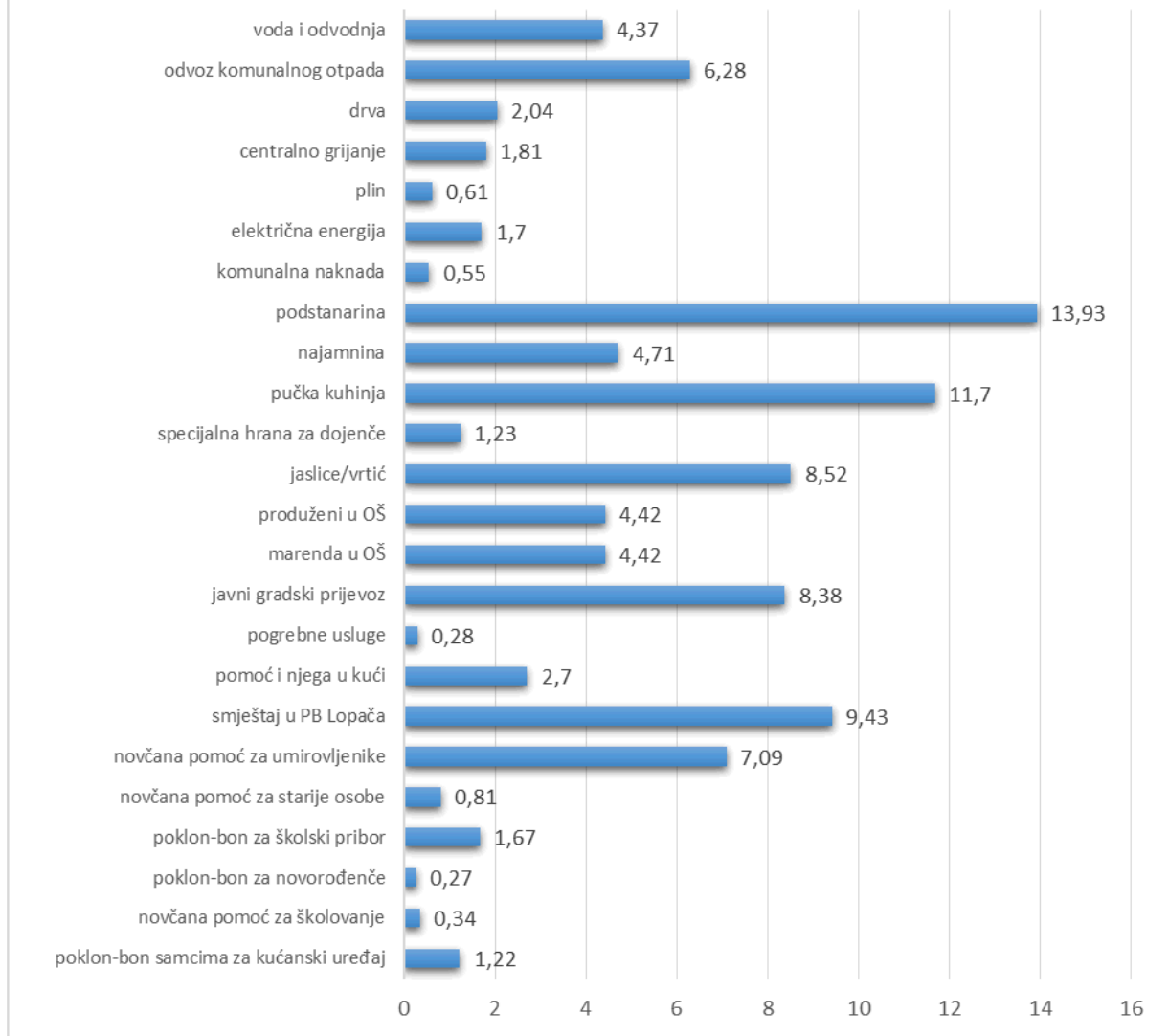
Prosječan trošak za realizaciju prava po korisniku kreće se u rasponu od najmanje prosječnih 226,27 kuna (18,86 kuna mjesečno) za podmirenje korisnikovih godišnjih troškova

komunalne naknade do najviše prosječnih 51.275,46 kuna (mjesečno 4.272,96 kuna) za podmirenje godišnjih troškova smještaja i liječenja korisnika u PB Lopača.

Međutim, najveći udio sredstava za socijalnu skrb izdvaja se za podmirenje godišnjih korisnikovih troškova za najamninu stana u vlasništvu privatnih osoba (13,93% ukupnog proračuna), podmirenje godišnjih troškova usluge prehrane u gradskoj pučkoj kuhinji (11,70% ukupnog proračuna), te podmirenje troška boravka i liječenja u Psihijatrijskoj bolnici Lopača (9,43% ukupnog proračuna). Manje od 1% proračuna za socijalnu skrb izdvaja se za podmirenje prava na podmirenje troškova komunalne naknade, podmirenje troškova plina, poklon-bon za opremu za novorođenče, novčanu potporu za obrazovanje za učenike srednjih škola i studente, za novčanu potporu za starije osobe bez osobnog prihoda, te za podmirenje pogrebnih troškova.

Utrošena proračunska sredstva (%) u 2022.

3. Zakonski ustanovljena zaštita korisnika zajamčene minimalne naknade

Sukladno Zakonu o socijalnoj skrbi, Grad Rijeka prije svega skrbi o građanima koji primaju zajamčenu minimalnu naknadu, odnosno pravo na novčani iznos kojim se osigurava zadovoljavanje osnovnih životnih potreba samaca ili kućanstava koji nemaju dovoljno sredstava za njihovo podmirenje (utvrđuje se na temelju ostvarenih prihoda te na osnovi imovine koja je u vlasništvu članova obitelji koji žive u zajedničkom kućanstvu). Visina zajamčene minimalne naknade ovisi o broju članova kućanstva i strukturi kućanstva. Ponovno ističemo da je Zakonom o socijalnoj skrbi propisano da jedinice lokalne samouprave trebaju srbiti o toj skupini stanovnika, isključivo podmirenjem njihovih troškova stanovanja u visini do 30% iznosa zajamčene minimalne naknade koju primaju i omogućavanjem korištenja pučke kuhinje.

Sukladno tome, Grad Rijeka omogućuje im ostvarivanje prava na naknadu troškova stanovanja (najamnina/podstanarina, komunalna naknada, električna energija, plin, centralno grijanje, voda i odvodnja i odvoz smeća) i pravo na besplatnu prehranu u pučkoj kuhinji.

Ta su zakonska prava ostvarila 360 korisnika (72% samačkih i 28% višečlanih kućanstava; ukupno 605 osoba). Ukupno je ostvareno 1.044 navedena prava, odnosno u prosjeku svaki je korisnik ostvario tri prava.

Slijedi prikaz broja ostvarenih pojedinačnih prava u 2022. koja je Grad Rijeka osigurao korisnicima zajamčene minimalne naknade sukladno svojoj zakonskoj obvezi.

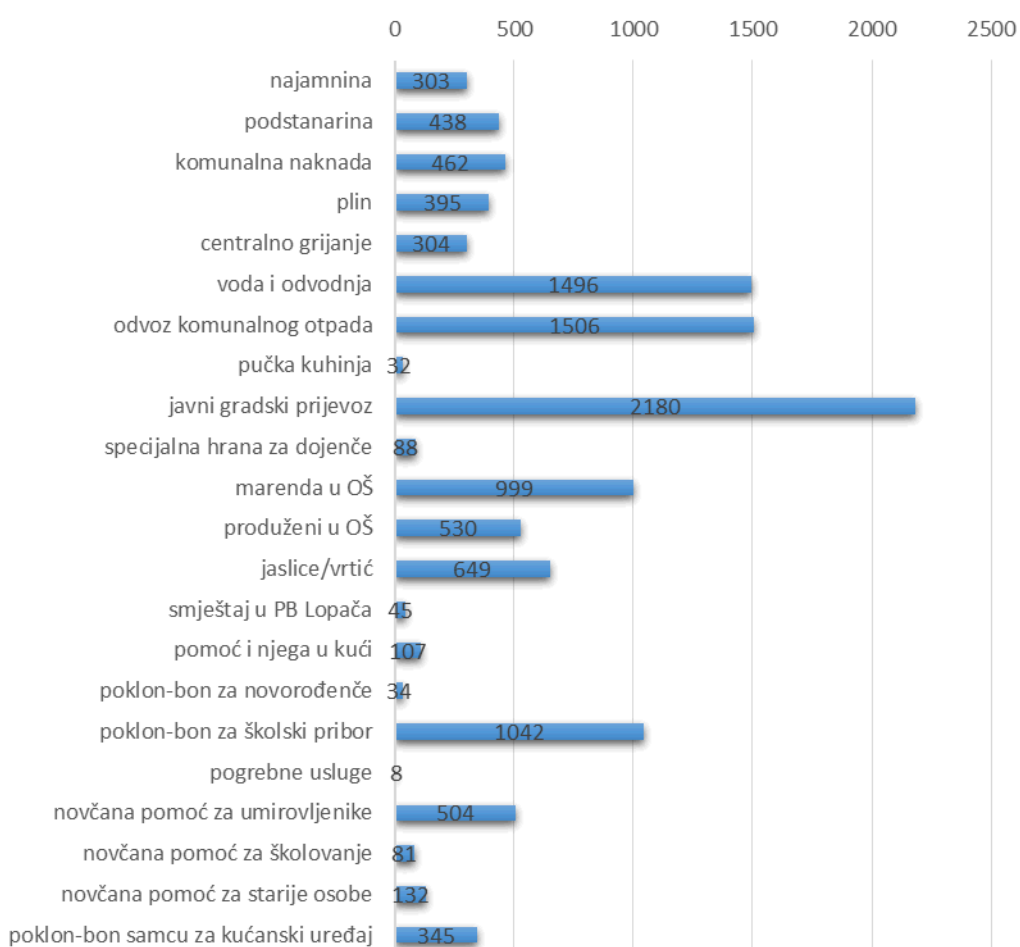
Uz to, treba napomenuti da je podmirenje dijela troškova stanovanja korisnika zajamčene minimalne naknade, specifičnije podmirenje troškova **ogrjeva (drva)**, zakonska obveza RH, te su sredstva za tu namjenu osigurana u proračunu RH, a Grad Rijeka proveo je postupak isplate sredstava korisnicima. U ovoj godini ostvarena su 472 prava na novčanu pomoć za ogrjev.

4. Viši standard zaštite socijalno ugroženih stanovnika

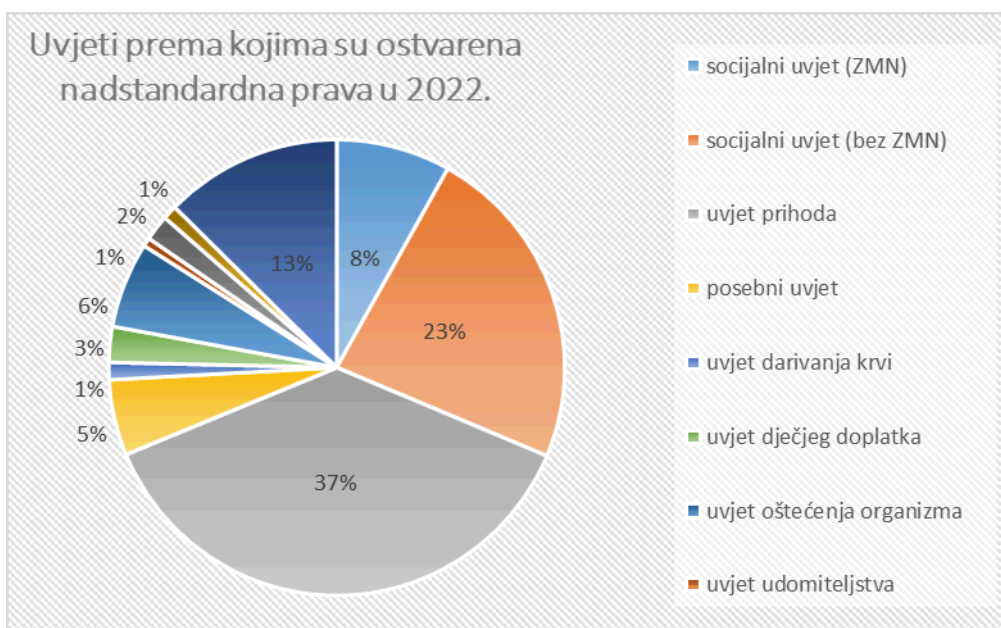
Korisnicima zajamčene minimalne naknade se na temelju gradske Odluke o socijalnoj skrbi osiguravaju i **dodatna socijalna prava** koja nisu predviđena prije spomenutim Zakonom o socijalnoj skrbi. Nadalje, pojedina socijalna prava ili oblici pomoći osiguravaju se i **drugim kategorijama socijalno ugroženih građana** Rijeke.

U 2022. godini dodijeljeno je ukupno 11.680 nadstandardnih prava. Neka od tih prava ostvaruju čitava kućanstva (npr. podmirenje troškova najamnine), a neka pojedini član/ovi kućanstva (npr. podmirenje troškova javnoga gradskog prijevoza).

Nadstandardna socijalna skrb u 2022.

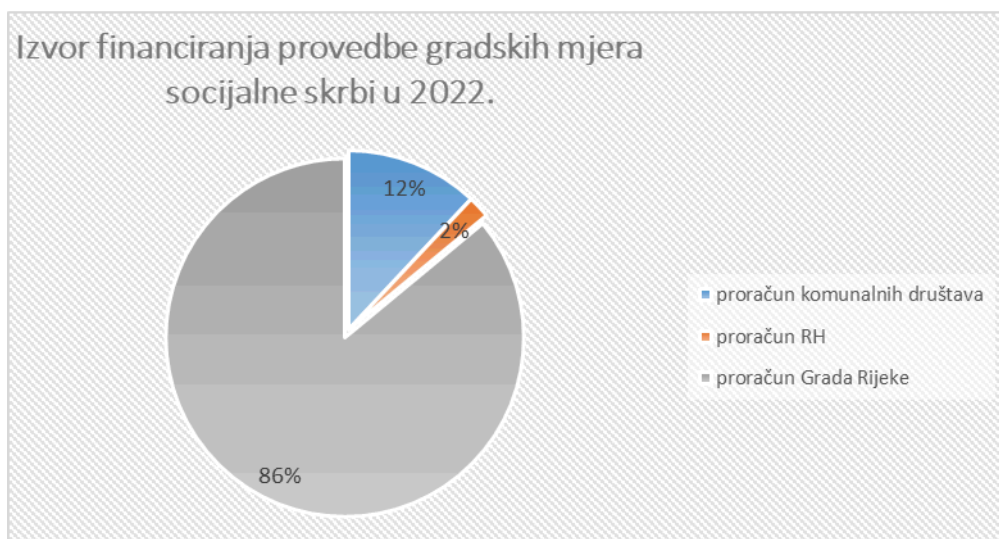

Najveći broj prava ostvaren je na osnovi uvjeta prihoda (37%), a najmanje prava ostvareno je na osnovi uvjeta starije radno neaktivne osobe bez osobnih prihoda (1%) i uvjeta udomiteljstva (0,6%).

5. Financiranje zaštite socijalno ugroženih građana

Naknade troškova stanovanja, korištenja određenih socijalnih i drugih usluga te novčane pomoći i poklon-bonovi građanima osiguravaju se dijelom iz sredstava gradskih komunalnih društava Čistoća, Energo, Vodovod i kanalizacija i Kozala (odvoz komunalnog otpada, plin, 50% troškova centralnoga grijanja, voda i odvodnja, pogrebni troškovi), državnog proračuna (drva) te najvećim dijelom iz gradskog proračuna (svi ostali oblici pomoći).

Za provedbu mjera iz gradske Odluke o socijalnoj skrbi protekle godine utrošeno je 3.034.117,45 kuna na teret proračuna gradskih komunalnih društava, 499.800,00 kuna iz državnog proračuna, te 20.932.537,44 kune iz gradskog proračuna. Dakle, ukupno je za zaštitu socijalno ugroženih građana utrošeno **24.466.454,89 kuna (3.247.256,61 euro)**, odnosno **3.786,20 kuna (502,50 eura) po korisniku godišnje**.

Zaključno, u odnosu na prethodnu 2021. godinu građanima je bio dostupan jednak broj

socijalnih prava. Ipak, zabilježeno je 2% manje korisnika i 1% manje ostvarenih prava u odnosu na prethodnu godinu. Međutim, ukupno izdvojena sredstva za socijalnu skrb građana Rijeke u 2022. godini bila su viša za 7% u odnosu na prethodnu godinu, kao i prosječno izdvojena sredstva po korisniku koja su bila za cca 9% viša u odnosu na prethodnu godinu.

Obzirom da su socijalna orijentacija i socijalna osjetljivost prema građanima kojima prijete siromaštvo i socijalna isključenost važni prioriteti Grada Rijeke, Socijalni program Grada Rijeke u međuvremenu je, tj. početkom ove kalendarske godine, dodatno unaprijeđen povećanjem dostupnosti i opsega prava čime se građanima i nadalje jamči znatno viši standard od zakonski zajamčene socijalne skrbi.

Slijedom toga, Gradonačelniku Grada Rijeke predlaže se donošenje sljedećeg

z a k l j u č k a

1. Prihvaća se informacija o provedbi mjera u 2022. godini iz Odluke o socijalnoj skrbi Grada Rijeke namijenjenih zaštiti socijalno ugroženih građana Rijeke.